

Bruksela, 28 maja 2026 r.
(OR. en)

9075/26

TOUR 25
COMPET 553

WYNIK PRAC

Od: Sekretariat Generalny Rady
Do: Delegacje

Dotyczy: „Budowanie zrównoważonej i konkurencyjnej turystyki przyszłości” –
konkluzje Rady (przyjęte w dniu 28 maja 2026 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady pt. „Budowanie zrównoważonej i konkurencyjnej turystyki przyszłości”, przyjęte przez Radę na jej 4178. posiedzeniu, które odbyło się w dniu 28 maja 2026 r.

KONKLUZJE RADY pt.

„Budowanie zrównoważonej i konkurencyjnej turystyki przyszłości”

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

1. MAJĄC NA WZGLĘDZIE art. 6 i 195 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w odniesieniu do wspierania, koordynowania i uzupełniania przez Unię Europejską działań podejmowanych przez państwa członkowskie w dziedzinie turystyki, oraz z należywym uwzględnieniem zakresów kompetencji państw członkowskich i Unii, a także zasad pomocniczości i proporcjonalności.
2. PRZYWOŁUJĄC swoje konkluzje z dnia 1 grudnia 2022 r. w sprawie europejskiej agendy dla turystyki 2030¹ (zwanej dalej „agendą”), „Ścieżkę transformacji dla turystyki”² oraz „deklarację z Palmy”.
3. DOSTRZEGAJĄC, że zrównoważoność obejmuje trzy aspekty, tj. gospodarczy, społeczny i środowiskowy, które muszą stanowić integralną część polityki turystycznej.
4. DOSTRZEGA wkład gospodarczy turystyki w UE, który w 2024 r. wyniósł około 7 % wartości dodanej brutto, oraz przypadających na turystykę 10 % miejsc pracy i 4,6 mln przedsiębiorstw³, z których 99 % to małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP)⁴, a także wkład sektora turystyki w ogólną konkurencyjność Unii, odnotowując, że w niektórych regionach turystyka to strukturalny filar gospodarki.

¹ Dok. 15441/22.

² „[Ścieżka transformacji dla turystyki](#)”.

³ Sprawozdanie na temat ekosystemów przemysłowych.

⁴ Komisja Europejska, DG GROW, [Tablica wskaźników dotyczących ekosystemów przemysłowych](#) (2023).

5. UZNAJE międzysektorowy charakter turystyki oraz znaczenie skutecznego wielopoziomowego zarządzania w Unii, obejmującego udział Komisji, państw członkowskich oraz, w stosownych przypadkach, władz regionalnych i lokalnych, organizacji zarządzających obszarami turystycznymi, branży turystycznej i innych odpowiednich podmiotów, takich jak stowarzyszenia zawodowe, w celu ułatwienia współpracy i wymiany dobrych praktyk oraz poprawy koordynacji między odpowiednimi obszarami polityki i sektorami, przy jednoczesnym wykorzystaniu istniejących ram i instrumentów oraz unikaniu niepotrzebnego powielania działań.
6. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE sprawozdanie Komisji dla Rady z dnia 16 grudnia 2025 r. w sprawie wdrażania agendy⁵ (zwane dalej „sprawozdaniem”), ODNOTOWUJE, że według sprawozdania utrzymują się luki we wdrażaniu we wszystkich państwach członkowskich i w pięciu obszarach priorytetowych agendy, w tym w zakresie wielopoziomowego zarządzania, oraz UZNAJE, że potrzebne są zwiększone i spójne wysiłki na rzecz wyeliminowania tych luk.
7. PODKREŚLA, że aby stworzyć zrównoważony, konkurencyjny i odporny ekosystem turystyczny, należy umożliwić przedsiębiorstwom turystycznym, zwłaszcza MŚP, obszarom turystycznym i innym odpowiednim podmiotom, mobilizowanie i jak najlepsze wykorzystanie odpowiednich narzędzi i instrumentów UE, w tym poprzez uproszczony i lepszy dostęp do będącego do dyspozycji unijnego finansowania, pomocy technicznej i wsparcia doradczego, a także ustrukturyzowanego budowania zdolności, wzajemnego uczenia się i wymiany dobrych praktyk.
8. UZNAJE, że napięcia geopolityczne, niepewność gospodarcza, zaostrzone skutki zmiany klimatu, nadmierne wykorzystywanie i niedobór zasobów naturalnych, nie zrównoważona turystyka, szybki rozwój technologiczny i utrzymujące się niedobory siły roboczej wywierają wpływ na sektor i społeczności lokalne w obszarach turystycznych, w tym w postaci nagłych zakłóceń połączeń oraz zmian w zakresie popytu i mobilności.

⁵ Dok. 17007/25.

9. **PODKREŚLA**, że turystyka jest jedną z głównych sił napędowych zrównoważonego wzrostu, zatrudnienia, spójności społecznej i wymiany kulturalnej w Unii, w tym w regionach wiejskich, przybrzeżnych, górskich, najbardziej oddalonych i mniej odwiedzanych, oraz że jej rozwój musi jednocześnie chronić dobrostan mieszkańców i społeczności lokalnych, zachowywać dziedzictwo naturalne i kulturowe oraz przyczyniać się do realizacji celów Unii w zakresie neutralności klimatycznej, przystosowania się do zmiany klimatu, gospodarki o obiegu zamkniętym, transformacji cyfrowej, długoterminowej stabilności gospodarczej, odporności i konkurencyjności.
10. **ZWRACA UWAGĘ** na to, jakie znaczenie dla ekosystemu turystycznego ma całoroczna konektywność zapewniana w drodze komplementarności różnych rodzajów transportu.
11. **KŁADZIE NACISK** na to, że zrównoważony rozwój i konkurencyjność unijnego ekosystemu turystycznego wzajemnie się wzmacniają i uzupełniają, ponieważ inwestycje, praktyki i inicjatywy w zakresie produkcji i konsumpcji ukierunkowane na zrównoważony rozwój – w tym na zasobooszczędność, obieg zamknięty, dekarbonizację, ochronę przyrody i różnorodności biologicznej, odporność wodną i odporność na zmianę klimatu – mogą w rezultacie zmniejszyć koszty i ryzyko, poprawić produktywność i jakość, zwiększyć atrakcyjność danego obszaru turystycznego, poprawić doświadczenie mieszkańców i turystów oraz odporność, a konkurencyjny sektor turystyki jest niezbędny dla zapewnienia i utrzymania zdolności inwestycyjnych i innowacji potrzebnych do przeprowadzenia transformacji ekologicznej i cyfrowej.
12. **PRZYPOMINA**, że turystyka jest nierozzerwalnie związana z prawidłowym funkcjonowaniem jednolitego rynku, i **KŁADZIE NACISK** na to, że sprawne, bezpieczne i niezawodne podróże transgraniczne oraz unikanie nieuzasadnionej fragmentacji łańcuchów wartości i dostaw służą wsparciu równych warunków działania podmiotów turystycznych oraz zwiększają zrównoważony charakter i konkurencyjność unijnego ekosystemu turystycznego.

13. **PODKREŚLA** – jako zasadę horyzontalną – znaczenie ograniczenia istniejących i unikania wprowadzania nowych zbędnych obciążeń administracyjnych, **KŁADZIE NACISK** na nadrzędny cel Unii, jakim jest uproszczenie prawodawstwa UE z myślą o zwiększeniu i wsparciu konkurencyjności oraz usprawnieniu procesów dla przedsiębiorstw, przy jednoczesnej ochronie celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych.
14. **WZYWA** Komisję do dopilnowania, aby podczas przygotowywania nowych inicjatyw zachowano spójność z obowiązującymi aktami ustawodawczymi poprzez unikanie niepotrzebnego nakładania się przepisów oraz aby wnioski były poparte odpowiednimi ocenami skutków zgodnie z zasadami lepszego stanowienia prawa i uwzględniały specyficzne cechy i rozdrobnioną strukturę ekosystemu turystycznego, a także miały na uwadze potencjalne obciążenia dla MŚP.

Spoleczności lokalne i sprawiedliwość społeczna

15. **DOSTRZEGA** rosnące wyzwanie związane z nie zrównoważoną turystyką, rozumianą zarówno jako „nadmierna turystyka”, jak i „niedostateczna turystyka”, charakteryzującą się przestrzenną i sezonową koncentracją przepływów i inwestycji turystycznych, w tym presją na konkretne obszary turystyczne i niewykorzystanymi możliwościami w innych miejscach, oraz **PODKREŚLA** potrzebę zwrócenia większej uwagi na obszary turystyczne peryferyjne, wiejskie, wyspiarskie, górskie i oddalone, aby wzmocnić równowagę regionalną i uwolnić ich potencjał turystyczny.
16. **PODKREŚLA** znaczenie polityki spójności we wspieraniu zrównoważonego i równomiernego rozwoju turystyki, a także odporności obszarów turystycznych, zgodnie ze strategiami terytorialnymi.
17. **ZACHĘCA** państwa członkowskie, by:
 - a) pogłębiały wiedzę na temat zrównoważonej turystyki poprzez:
 - (i) systematyczne gromadzenie, analizowanie i wykorzystywanie danych dotyczących przestrzennej i sezonowej koncentracji przepływów turystycznych, presji związanej z rozwojem i turystyką, wyzwań i rozkładu korzyści na poziomie obszarów turystycznych;
 - (ii) lepsze powiązanie danych dotyczących turystyki z presją mieszkaniową, dynamiką rynków pracy, skutkami środowiskowymi i jakością życia mieszkańców;

- b) w stosownych przypadkach opracowywały i wdrażały krajowe i regionalne polityki na rzecz zrównoważonej turystyki, które:
 - (i) promują przestrzenną i czasową redystrybucję przepływów turystycznych w zrównoważony sposób, w tym w kierunku regionów wiejskich, górskich, wyspiarskich, oddalonych i najbardziej oddalonych oraz mniej odwiedzanych obszarów miejskich, a także zapewnianie współpracy między wszystkimi odpowiednimi podmiotami;
 - (ii) wspierają dywersyfikację produktów turystycznych, co służy dalszemu zwiększaniu odporności lokalnych turystycznych łańcuchów wartości i dostaw;
- c) wzmocniały zaangażowanie społeczności i sprawiedliwość społeczną poprzez:
 - (i) zapewnienie znaczącego udziału mieszkańców, społeczności lokalnych, mikroprzedsiębiorstw i MŚP, pracowników sektora turystyki i stowarzyszeń turystycznych w opracowywaniu, wdrażaniu i monitorowaniu strategii turystycznych, z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi metodycznych, takich jak analizy, badania i konsultacje;
 - (ii) promowanie odpowiedzialnych, dostępnych i inkluzywnych modeli turystyki, obejmujących lepszy dostęp dla osób z niepełnosprawnościami, sprawiedliwie dzielących korzyści, respektujących lokalną kulturę i ograniczających negatywne efekty zewnętrzne dla mieszkańców;
 - (iii) wykorzystanie wyników Eurobarometru i innych porównywalnych badań w celu monitorowania postrzegania turystyki przez obywateli, społecznej akceptacji turystyki i jakości życia w obszarach turystycznych.

18. ZWRACA SIĘ do Komisji, by:

- a) opracowała, we współpracy z państwami członkowskimi, wytyczne dotyczące zajęcia się problemem niezrównoważonej turystyki, w oparciu o przeprowadzone i trwające prace instytucji UE, unijnych grup ekspertów i państw członkowskich w zakresie odporności i zrównoważonego rozwoju społecznego;
- b) zbadała możliwości, które służyłyby ułatwieniu dostępu mieszkańców do usług sportowych, kulturalnych i innych usług rekreacyjnych oferowanych w obszarach turystycznych;

- c) publikowała na unijnej platformie turystycznej i na unijnej tablicy wskaźników turystyki dane statystyczne zgromadzone na podstawie rozporządzenia w sprawie statystyki w dziedzinie turystyki, badań statystycznych i innych innowacyjnych źródeł oraz dzieliła się najlepszymi praktykami w zakresie pomiaru zrównoważonej turystyki.

Konektywność i zrównoważona mobilność

19. UZNAJE, że niezawodne, przystępne cenowo, dostępne, częste i całoroczne połączenia lotnicze, lądowe i wodne są jednym z kluczowych czynników umożliwiających zrównoważony rozwój turystyki, spójność terytorialną i mobilność obywateli, w szczególności w wyspiarskich państwach członkowskich, regionach wyspiarskich i najbardziej oddalonych – w których dostępność i działalność gospodarcza zależą głównie od transportu lotniczego – a także w regionach wiejskich, górskich i oddalonych.
20. PODKREŚLA znaczenie powszechnie dostępnych zrównoważonych i multimodalnych rozwiązań w zakresie mobilności oraz zmniejszenia barier dla swobodnego przemieszczania się, co przyczyni się do zmniejszenia wpływu transportu na środowisko i do sprawnego podróżowania zarówno z punktu widzenia turystów, jak i mieszkańców, oraz PRZYPOMINA o znaczeniu komunikatu Komisji w sprawie kolei dużych prędkości ⁶ dla rozwoju zrównoważonej i połączonej mobilności kolejowej w całej Unii.
21. PODKREŚLA znaczenie dostępności rodzajów transportu dla wszystkich pasażerów, w tym osób o ograniczonej możliwości poruszania się i osób z niepełnosprawnościami, jako kluczowego elementu inkluzywnej turystyki.
22. ZACHĘCA państwa członkowskie, by:
- a) wdrażały lokalne, regionalne, krajowe i transgraniczne rozwiązania transportowe na rzecz zrównoważonej turystyki, które uwzględniają zrównoważone formy mobilności i infrastruktury poprawiające dostęp do mniej znanych obszarów turystycznych i odnoszące się do problemu sezonowości, w synergii z polityką UE w zakresie transportu i konektywności, ze szczególnym uwzględnieniem wysp, regionów wiejskich, górskich, najbardziej oddalonych i oddalonych;

⁶ [COM \(2025\) 903 final Łączenie Europy za pomocą kolei dużych prędkości](#).

- b) promowały zrównoważone, multimodalne i transgraniczne połączenia komunikacyjne na potrzeby turystyki, obejmujące kolej, autobusy, promy i inne formy transportu publicznego, a także transport rowerowy, w tym rozwiązania „ostatniej mili” w obszarach turystycznych, w tym w kierunku odległych obszarów wiejskich;
- c) ułatwiały rozwój infrastruktury związanej z konektywnością (takiej jak infrastruktura ładowania) oraz usług, które przynoszą wspólne korzyści społecznościom lokalnym i przepływowi turystycznym, w tym dostępnych, interoperacyjnych i, w stosownych przypadkach, kompatybilnych transgranicznych usług cyfrowych, wspierających sprawne podróżowanie;
- d) gromadziły i wykorzystywały dane i wskaźniki dotyczące wzorców mobilności w turystyce, w ramach krajowych i regionalnych podejść do monitorowania turystyki;
- e) podejmowały współpracę regionalną i tematyczną w zakresie ułatwiania podróży transgranicznych, w tym do państw sąsiadujących i państw trzecich.

23. ZWRACA SIĘ do Komisji, by:

- a) z myślą o wspieraniu spójności terytorialnej i zrównoważonego rozwoju obszarów turystycznych – uwzględniła w unijnych politykach transportowych i unijnym planowaniu transportu związane z turystyką potrzeby państw członkowskich w zakresie konektywności i dostępności, w tym strukturalną zależność od połączeń lotniczych i szczególne ograniczenia wyspiarskich państw członkowskich, regionów wyspiarskich, peryferyjnych, najbardziej oddalonych i oddalonych;
- b) ulepszała sprawne podróże multimodalne między obszarami turystycznymi, informacje i usługi oraz zintegrowane rozwiązania biletowe, m.in. podejmując działania na rzecz interoperacyjności i standaryzacji oraz ułatwiając dostęp do usług w zakresie mobilności na żądanie;
- c) ułatwiała wymianę dobrych praktyk i współpracę między władzami lokalnymi, regionalnymi i krajowymi w celu poprawy ogólnych doświadczeń turystów w zakresie mobilności w obszarach turystycznych.

Transformacja ekologiczna i zmiana klimatu

24. UZNAJE, że ekosystem turystyczny jest w coraz większym stopniu wystawiony na działanie zmiany klimatu i na degradację środowiska, co stwarza ryzyko systemowe dla zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego, oraz że ekstremalne zdarzenia pogodowe, deficyt wody, utrata różnorodności biologicznej i zanieczyszczenie mogą mieć negatywny wpływ na ten ekosystem.
25. PODREŚLA, że przyspieszenie działań w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, ochrona różnorodności biologicznej i odbudowa ekosystemów naturalnych, zgodnie z celami klimatycznymi i środowiskowymi Unii, są niezbędne do ochrony długoterminowej odporności, atrakcyjności i konkurencyjności obszarów turystycznych i przedsiębiorstw turystycznych, w tym poprzez zwrócenie większej uwagi na zwrot ku bardziej regeneratywnym podejściom do turystyki, które przynoszą korzyści przyrodzie i obszarom turystycznym.
26. ZWRACA SIĘ do państw członkowskich, by:
- a) przyspieszyły transformację ekologiczną turystyki zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem, celami klimatycznymi i politykami gospodarki o obiegu zamkniętym poprzez:
 - (i) zachęcanie przedsiębiorstw turystycznych do przyjmowania zasobooszczędnych, niskoemisyjnych i opartych na obiegu zamkniętym modeli biznesowych;
 - (ii) promowanie korzystania przez dostawców usług turystycznych i obszary turystyczne ze zintegrowanych narzędzi i zweryfikowanych systemów zarządzania środowiskowego, takich jak oznakowanie ekologiczne UE i EMAS, a także uznanych systemów krajowych;
 - b) wzmocniły działania na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej w ramach polityk turystycznych, które najlepiej przyczyniają się do zrównoważenia gospodarczego, społecznego i środowiskowego, poprzez:
 - (i) zarządzanie przepływami turystycznymi oraz promowanie produktów turystycznych i rozwiązań opartych na przyrodzie, które są bardziej odporne na skutki zmiany klimatu;
 - (ii) rozważenie uwzględnienia kwestii związanych ze zmianą klimatu w strategiach turystycznych i w, stosownych przypadkach, w planowaniu inwestycji;

- (iii) zajęcie się potrzebami w zakresie przystosowania infrastruktury, ochroną obszarów przybrzeżnych i morskich oraz transportem, w szczególności na obszarach wysoce narażonych na ryzyko związane ze zmianą klimatu, zachowując spójność z lokalnymi projekcjami klimatu;
- c) zidentyfikowanie odpowiednich środków służących zwiększeniu skali zielonej transformacji obszarów turystycznych i przedsiębiorstw turystycznych.

27. ZWRACA SIĘ do Komisji, by:

- a) nadal wspierała projekty w zakresie badań naukowych i innowacji i zakrojone na szeroką skalę projekty pilotażowe związane ze zrównoważoną turystyką o obiegu zamkniętym, w szczególności poprzez przedsięwzięcia wspierające działania w dziedzinie klimatu i środowiska, takie jak obecny program LIFE, oraz promowała powielanie zatwierdzonych modeli za pośrednictwem inicjatywy na rzecz miast i regionów o obiegu zamkniętym i innych odpowiednich istniejących instrumentów;
- b) wspierała wysiłki państw członkowskich i przedsiębiorstw turystycznych na rzecz zmniejszenia ich śladu środowiskowego, zapewniła, aby ekosystem turystyczny stanowił część nowych zintegrowanych ram UE na rzecz europejskiej odporności na zmianę klimatu i zarządzania ryzykiem⁷, oraz rozwijała wiedzę i wskazówki, które pomogą obszarom turystycznym i przedsiębiorstwom turystycznym w przeciwdziałaniu zmianie klimatu;
- c) pracowała nad prognozowaniem klimatu związanym z turystyką, w tym nad analizą prognoz długoterminowych, z wykorzystaniem istniejących narzędzi, takich jak usługa programu Copernicus w zakresie zmiany klimatu⁸, w celu oceny ryzyka i możliwości oraz wspierania wymiany między państwami członkowskimi stojącymi przed podobnymi wyzwaniami, zwłaszcza w odniesieniu do polityki łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej;
- d) przygotowała i regularnie aktualizowała wykaz certyfikacji i oznakowań dotyczących zrównoważonego rozwoju uznawanych na szczeblu unijnym lub krajowym.

⁷ Europejska odporność na zmianę klimatu i zarządzanie ryzykiem – zintegrowane ramy – działania w dziedzinie klimatu.

⁸ [Copernicus Climate Change](#).

Transformacja cyfrowa, dane i innowacje

28. UZNAJE, że integracja solidnych europejskich ram danych dotyczących turystyki i integracja planowania strategicznego, w tym wspólny interoperacyjny ekosystem danych, wskazówki dotyczące sztucznej inteligencji, oparte na danych zarządzanie obszarami turystycznymi, zaawansowane narzędzia danych i innowacyjne usługi w zakresie technologii w turystyce, są strategicznymi dźwigniami lepszego planowania, konkurencyjności, zrównoważonego rozwoju i odporności turystyki.
29. ZACHEŃCA państwa członkowskie, by:
- wspierały skuteczne wykorzystanie dostępnych narzędzi cyfrowych przez przedsiębiorstwa turystyczne i organy publiczne odpowiedzialne za zarządzanie obszarami turystycznymi, zgodnie z celami cyfrowej dekady⁹;
 - systematycznie gromadziły wysokiej jakości dane w czasie rzeczywistym, w stosownych przypadkach z wykorzystaniem istniejących platform cyfrowych, w tym danych udostępnianych na podstawie unijnych ram danych dotyczących najmu krótkoterminowego, analizowały i wykorzystywały dane dotyczące planowania strategicznego, przestrzennego i sezonowego zarządzania przepływami turystów, inwestycji oraz korzyści i presji związanych z turystyką;
 - promowały innowacyjne i inkluzywne usługi turystyczne oraz oparte na danych podejścia do zarządzania obszarami turystycznymi, dotyczące odpowiednich podmiotów zarówno z sektora publicznego, jak i prywatnego, przy jednoczesnym poszanowaniu praw podstawowych, prywatności i ochrony danych.
30. ZWRACA SIĘ do Komisji, by we współpracy z Eurostatem i krajowymi organami statystycznymi dokonała przeglądu porównywalnych statystyk dotyczących turystyki, począwszy od podstawowych statystyk dotyczących podróży i noclegów po dane dotyczące gospodarczych, społecznych i środowiskowych skutków turystyki, z wykorzystaniem technologii cyfrowych i zaawansowanych analiz w celu poprawy jakości i terminowości danych dotyczących turystyki, przy jednoczesnym zapobieganiu zbędnym obciążeniom administracyjnym, oraz by poprawiła zakres tych statystyk.

⁹ [Program polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” do 2030 r.](#)

31. ZWRACA SIĘ do Komisji, by we współpracy z państwami członkowskimi:
- a) przyspieszyła wdrażanie wspólnej europejskiej przestrzeni danych dotyczących turystyki, w tym:
 - (i) opracowanie standardów interoperacyjności danych i standardów zarządzania nimi w celu wsparcia planowania opartego na dowodach, monitorowania i porównywalności między państwami członkowskimi i innymi sektorowymi przestrzeniami danych;
 - (ii) dalszy rozwój unijnej tablicy wskaźników turystyki, konsolidację i promowanie unijnej platformy turystycznej jako zintegrowanej platformy wsparcia oraz opracowanie odpowiednich wariantów zarządzania i mechanizmów współpracy, takich jak konsorcjum na rzecz europejskiej infrastruktury cyfrowej;
 - (iii) zapewnienie interoperacyjnych narzędzi europejskiej przestrzeni danych dotyczących turystyki, wsparcia technicznego i zachęt dla właścicieli danych w celu zapewnienia zarówno technicznych, jak i operacyjnych zdolności cyfrowych przedsiębiorstw, organizacji zarządzających obszarami turystycznymi, władz lokalnych i innych odpowiednich podmiotów oraz w celu zapewnienia masy krytycznej dostawców i użytkowników danych w całym ekosystemie turystycznym;
 - b) wzmocniła konkurencyjny i innowacyjny ekosystem turystyczny w dziedzinie cyfrowej poprzez:
 - (i) promowanie tworzenia sieci kontaktów między inkubatorami, akceleratorami i odpowiednimi centrami innowacji;
 - (ii) zapewnienie równych warunków działania, w tym, w stosownych przypadkach, poprzez skuteczne wdrożenie odpowiednich unijnych przepisów cyfrowych, przy jednoczesnym zajęciu się problemem zależności od pozaunijnych rozwiązań w zakresie technologii w turystyce, w tym poprzez promowanie europejskich alternatyw, otwartych standardów i możliwości przenoszenia danych, a także kontroli użytkowników nad danymi;
 - (iii) zapewnienie MŚP, przedsiębiorstwom typu start-up i scale-up oraz, w stosownych przypadkach, organizacjom zarządzającym obszarami turystycznymi i organom publicznym dostępu do finansowania unijnego, finansowania kaskadowego i usług doradczych na potrzeby inwestycji cyfrowych, a także wspieranie synergii transgranicznych między odpowiednimi interesariuszami pracującymi nad cyfryzacją.

32. ZWRACA SIĘ do Komisji, by we współpracy z branżą i innymi interesariuszami:
- a) nadal wspierała projekty w zakresie badań naukowych i innowacji, poligony doświadczalne i projekty pilotażowe dotyczące narzędzi i usług cyfrowych w turystyce, w tym te, które wzmacniają inteligentne obszary turystyczne, poprawiają dostępność, wspierają innowacje i zwiększają odporność;
 - b) wspierała realizowaną przez branżę inicjatywę mającą na celu opracowanie wytycznych dotyczących odpowiedzialnego i sprawnego wykorzystania sztucznej inteligencji w turystyce, zgodnie ze strategią w sprawie zastosowania AI¹⁰, spójnie z prawodawstwem i strategiami UE, z uwzględnieniem odpowiednich istniejących prac w tych obszarach.

Umiejętności i wysokiej jakości zatrudnienie

33. **PODKREŚLA**, że wysokiej jakości zatrudnienie, odpowiednie warunki pracy i rozwój umiejętności, zgodnie z europejskim obszarem edukacji¹¹, unią umiejętności¹² i planem działania na rzecz wysokiej jakości miejsc pracy¹³, w tym za pośrednictwem unijnego paktu na rzecz umiejętności oraz krajowych i regionalnych partnerstw na rzecz umiejętności, mają zasadnicze znaczenie dla długoterminowej konkurencyjności i odporności sektora turystyki. **UZNAJE**, że powyższe kwestie mają kluczowe znaczenie dla zajęcia się problemem strukturalnego niedoboru siły roboczej i umiejętności, w tym w kontekście zmian demograficznych, oraz dla analizy sezonowych i przestrzennych wzorców zatrudnienia, a także są szczególnie istotne w usługach hotelarskich i turystycznych oraz dla zwiększenia atrakcyjności pracy w turystyce i wspierania zatrzymywania pracowników.
34. **ZACHEĆCA** państwa członkowskie, by zgodnie ze swoimi kompetencjami:
- a) promowały uczenie się przez całe życie, podnoszenie i zmianę kwalifikacji pracowników sektora turystyki i osób poszukujących pracy, ze szczególnym uwzględnieniem kompetencji ekologicznych, cyfrowych, przedsiębiorczych, społecznych i międzykulturowych, oraz zapewniały większą widoczność i lepsze działania informacyjne, aby zmaksymalizować wpływ tych działań i ich podejmowanie;

¹⁰ [Strategia w sprawie zastosowania AI](#).

¹¹ [Europejski obszar edukacji](#).

¹² COM (2025) 90 final.

¹³ COM (2025) 944 final.

- b) rozszerzały krajowe i regionalne partnerstwa na rzecz umiejętności w regionach turystycznych oraz wzmocniały rolę organizacji zarządzających obszarami turystycznymi, władz regionalnych i lokalnych oraz innych odpowiednich podmiotów jako propagatorów umiejętności;
- c) wzmocniły krajowe i regionalne narzędzia gromadzenia informacji na temat umiejętności i prognozowania umiejętności, w tym poprzez dostarczanie do europejskiej przestrzeni danych dotyczących turystyki odpowiednich danych na temat zatrudnienia i umiejętności;
- d) wymieniały dobre praktyki w zakresie zarządzania sezonowością, ścieżek kariery i zatrzymywania pracowników poprzez poprawę dostępności porównywalnych informacji na temat potrzeb w zakresie umiejętności i siły roboczej oraz jakości miejsc pracy.

35. ZWRACA SIĘ do Komisji, by:

- a) kontynuowała prace nad inicjatywą dotyczącą unijnego paktu na rzecz umiejętności, w tym nad zakrojonym na szeroką skalę partnerstwem na rzecz umiejętności w turystyce i innymi powiązаныmi programami na rzecz podnoszenia i zmiany kwalifikacji;
- b) wspierała rozwój zaawansowanych zintegrowanych narzędzi służących gromadzeniu porównywalnych na szczeblu UE informacji na temat umiejętności i prognozowaniu umiejętności na potrzeby turystyki i czyniła to m.in. poprzez koordynację, wskazówki metodyczne i skuteczne wykorzystanie europejskiej przestrzeni danych dotyczących turystyki;
- c) nadal wspierała projekty związane z turystyką w ramach programów UE oraz innych instrumentów wspierających umiejętności i mobilność pracowników w turystyce;
- d) we współpracy z państwami członkowskimi dalej badała i promowała korzystanie z europejskiej sieci służb zatrudnienia (EURES) w celu poprawy ogólnounijnych usług kojarzenia ofert pracy z poszukującymi zatrudnienia, w tym w celu zajęcia się problemem sezonowego popytu i sezonowych luk w zatrudnieniu.

Odporność, zarządzanie adaptacyjne i gotowość na wypadek sytuacji kryzysowej

36. Bez uszczerbku dla istniejących instrumentów **PODKREŚLA**, że należy wzmocnić gotowość na wypadek sytuacji kryzysowej i reagowanie kryzysowe w całym ekosystemie turystycznym poprzez:
- a) opracowanie ustrukturyzowanych systemów oceny ryzyka i zapobiegania ryzyku, planowania ewentualnościowego i wczesnego ostrzegania, na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i unijnym, w oparciu o istniejące projekty UE¹⁴;

¹⁴ Zarządzanie kryzysowe i zarządzanie w turystyce – Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MSP (EISMEA).

- b) poprawę komunikacji w sytuacjach kryzysowych, w tym zapewnianie dostępnych informacji w wielu językach i formatach, z uwzględnieniem potrzeb podróżnych wymagających szczególnego traktowania;
- c) włączenie aspektów zarządzania kryzysowego, przystosowania się do zmiany klimatu, bezpiecznej i pewnej podróży oraz zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi do strategii turystycznych i do ram dla inteligentnych kierunków turystycznych.

37. ZACHĘCA do zarządzania adaptacyjnego turystyką poprzez:

- a) wykorzystanie systemów danych i monitorowania w czasie rzeczywistym do zarządzania przepływem turystów i odwiedzających jednodniowych oraz do dostosowywania środków w sposób ukierunkowany i proporcjonalny;
- b) promowanie dywersyfikacji produktów turystycznych – takich jak powolne podróżowanie i turystyka przyrodnicza, turystyka kulturalna, podróże służbowe i turystyka biznesowa, zwiększenia segmentacji rynku i wydłużenia sezonu turystycznego w celu zmniejszenia podatności i narażenia na wstrząsy i nieźrównoważoną turystykę;
- c) wspieranie współpracy międzysektorowej z innymi obszarami polityki, takimi jak transport, środowisko, kultura, technologie cyfrowe i zdrowie, w celu zarządzania niepewnością i wstrząsami zewnętrznymi.

38. ZWRACA SIĘ do Komisji, by w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi:

- a) wspierała obszary turystyczne, w szczególności organizacje zarządzające obszarami turystycznymi, w budowaniu odporności i zrównoważonego rozwoju społecznego, w tym poprzez finansowane przez UE projekty i inicjatywy, które generują możliwe do powielenia najlepsze praktyki, ze szczególnym uwzględnieniem społeczności lokalnych i środowiska;
- b) dbała o to, by więcej uwagi i wsparcia poświęcać gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej, zapobieganiu ryzyku i przystosowaniu się do zmiany klimatu;
- c) ułatwiała lepszą koordynację między państwami członkowskimi i z odpowiednimi interesariuszami w celu poprawy gotowości i reagowania, w tym, w stosownych przypadkach, za pomocą ustaleń ad hoc dotyczących koordynacji, z uwzględnieniem specyfiki ekosystemu turystycznego;
- d) w razie potrzeby podejmowała działania i przyjmowała wnioski mające na celu łagodzenie negatywnych skutków kryzysów, które znacząco wpływają na europejski ekosystem turystyczny.

Wielopoziomowe zarządzanie

39. UZNAJE znaczenie silnego wielopoziomowego i wielopodmiotowego zarządzania, obejmującego wszystkie odpowiednie obszary polityki i odpowiednich interesariuszy, takich jak organizacje zarządzające obszarami turystycznymi, stowarzyszenia, społeczności lokalne, przedsiębiorstwa i inne odpowiednie podmioty.
40. PODKREŚLA znaczenie jakie, w stosownych przypadkach, ma współpraca z odpowiednimi partnerami i organizacjami międzynarodowymi w celu zwiększenia spójności, odporności i globalnej konkurencyjności europejskiego ekosystemu turystycznego.
41. DOSTRZEGA potrzebę zbadania możliwych sposobów dalszego wzmocnienia zarządzania w zakresie gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej oraz przystosowania się do zmiany klimatu i odporności na nią, przy jednoczesnym unikaniu powielania działań poprzez konsolidację i dostosowanie istniejących ram zarządzania, w tym, w stosownych przypadkach, ram wspierających monitorowanie i sprawozdawczość w zakresie postępów w realizacji odpowiednich celów Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030.
42. KŁADZIE NACISK na potrzebę zwiększenia widoczności Europy jako obszaru turystycznego obejmującego wiele obszarów poprzez promowanie wizerunku Europy jako bezpiecznego, zrównoważonego i inkluzywnego obszaru turystycznego, przy uznaniu bezpieczeństwa i ochrony za klucz do zaufania turystów, przy pełnym poszanowaniu autonomii marek krajowych i regionalnych oraz zapewnieniu sprawiedliwej widoczności poszczególnych obszarów turystycznych.
43. ZACHĘCA państwa członkowskie, by:
- a) wzmocniały koordynację między turystyką a powiązаныmi obszarami polityki, takimi jak transport, środowisko, rozwój regionalny, kwestie cyfrowe, innowacje, umiejętności, edukacja, rynek pracy, kultura i sport, poprzez odzwierciedlenie perspektywy turystyki w odpowiednich inicjatywach politycznych;

- b) wzmocniały transnarodowy wymiar turystyki poprzez współpracę transgraniczną, tematyczną lub regionalną, w tym rozwój klastrów, oraz, w stosownych przypadkach, koordynowały podejścia na odpowiednich międzynarodowych forach zajmujących się turystyką;
- c) wzmocniały zorganizowany dialog między organami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi, organizacjami zarządzającymi obszarami turystycznymi i innymi odpowiednimi podmiotami w celu poprawy gromadzenia danych, udoskonalenia wskaźników, w tym, w stosownych przypadkach, ram wskaźników i narzędzi sprawozdawczych dostosowanych do celów zrównoważonego rozwoju, a także dostosowania strategii i wdrażania polityk w zakresie zrównoważonej turystyki.

44. ZWRACA SIĘ do Komisji, by:

- a) promowała współpracę międzysektorową obejmującą inne odpowiednie obszary polityki UE, takie jak transport, spójność i polityka regionalna, środowisko, mieszkalnictwo, ochrona konsumentów, kultura i sport, poprzez odzwierciedlanie perspektywy turystyki w odpowiednich inicjatywach politycznych, usprawnianie procedur, w celu stworzenia spójnego otoczenia politycznego sprzyjającego inwestycjom i korzystnego dla turystyki;
- b) wzmocniła międzynarodowy wymiar ekosystemu turystycznego UE, jako element działań zewnętrznych Unii i dyplomacji gospodarczej, w tym poprzez:
 - (i) zacieśnianie współpracy i zorganizowanej wymiany z krajami i regionami partnerskimi mającymi znaczenie dla turystyki i konektywności;
 - (ii) angażowanie się, w stosownych przypadkach, w odpowiednie organizacje i fora międzynarodowe oraz ich prace analityczne i standaryzacyjne, m.in. w działania ONZ, Światowej Organizacji Turystyki ONZ, OECD, i w odpowiednie prace grup G7 i G20;
 - (iii) wspieranie współpracy międzynarodowej w zakresie wymiany dobrych praktyk i porównywalności danych i wskaźników dotyczących turystyki, w stosownych przypadkach, w koordynacji z państwami członkowskimi;
- c) włączyła do unijnej platformy turystycznej przyjazny dla użytkownika punkt kompleksowej obsługi w celu zapewnienia dostępnych informacji dla ekosystemu turystycznego, także o odpowiednim wsparciu i możliwościach finansowania;

- d) ułatwiała spójne narracje i działania informacyjne na temat turystyki na szczeblu UE, w sposób uzupełniający krajową i regionalną autonomię i różnorodność marki oraz kompetencje w zakresie promocji, poprzez:
- (i) modernizację ram dotyczących przekazu i marki „Destination Europe”, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, przy jednoczesnym zapewnieniu pełnego włączenia regionów wyspiarskich, najbardziej oddalonych i mniej odwiedzanych;
 - (ii) Zwiększenie spójności między przekazami dotyczącymi turystyki, celami zrównoważonego rozwoju i szerszymi priorytetami polityki UE.

Monitorowanie i działania następcze

45. ZWRACA SIĘ do Komisji, by we współpracy z państwami członkowskimi i odpowiednimi interesariuszami wspierała wdrażanie niniejszych konkluzji, które opierają się na konkluzjach Rady w sprawie agendy dla turystyki 2030, i podejmowała działania następcze w ich sprawie.
46. ZWRACA SIĘ do Komisji, by prowadziła monitorowanie i co trzy lata od przyjęcia niniejszych konkluzji przedstawiała Radzie skonsolidowane sprawozdanie z ich realizacji, a także z realizacji odnośnych działań przedstawionych w załączniku do konkluzji Rady w sprawie agendy dla turystyki 2030.
47. ZWRACA SIĘ do Komisji, by podczas przygotowywania przyszłej strategii UE na rzecz zrównoważonej turystyki należycie uwzględniła niniejsze konkluzje oraz określone w nich priorytety i działania.
48. ZWRACA SIĘ do interesariuszy z sektora turystyki, by angażowali się we wdrażanie niniejszych konkluzji, we współpracy z Komisją i państwami członkowskimi, zwiększając świadomość wśród swoich partnerów i klientów, oraz wnosili wkład w postaci wiedzy fachowej i doświadczenia, a jednocześnie rozpowszechniali wiedzę oraz informacje dotyczące osiągniętych rezultatów.